

С. А. Коржик,
завідувач районного методичного кабінету відділу освіти, молоді та спорту
Летичівської РДА Хмельницької області

Методичний консалтинг як засіб професійного розвитку керівників загальноосвітніх навчальних закладів

Тези

Здійснено науковий аналіз консалтингу як складової управлінської інфраструктури, висвітлено нові підходи до організації методичної роботи з педагогічними працівниками.

Ключові слова: консалтинг, консалтингові послуги, функції консалтингу, методичний консалтинг.

Korzhyk S. A. Methodical Consulting as a Means of Professional Development of Heads of the General Educational Institutions.

The theses deal with the scientific analysis of consulting as part of management infrastructure. New approaches to methodical work with teachers are covered.

Key words: consulting, consulting services, consulting functions, methodical consulting.

Модернізаційні реформи системи загальної середньої освіти відбуваються в умовах соціально-економічних змін у суспільстві, політичному та духовному житті, які вимагають швидкої адаптації керівників загальноосвітніх навчальних закладів до управління такими змінами. Для цього вкрай потрібно системне організоване оновлення управлінських знань. З цією метою ми активно використовуємо методичний консалтинг.

Термін «консалтинг» означає управлінське консультування будь-якого масштабу. Він може стосуватися як локальних питань, так і глобальних управлінських проблем (стратегічний розвиток, інноваційна діяльність тощо). Консалтинг – це комплекс знань, пов'язаних з науковим пошуком, проведенням досліджень, постановкою експериментів з метою розширення наявних та отримання нових знань, перевірки наукових гіпотез, встановлення закономірностей, наукових узагальнень, наукового обґрунтування проектів для успішного розвитку організації. Консалтинг дуже складне багатофакторне соціальне явище, значення якого в міру розвитку суспільства, ринкових відносин постійно зростає.

Як складова управлінської інфраструктури консалтинг характеризується як допомога керівникам освітніх закладів при самостійному вирішенні комплексу управлінських проблем, прискорювач усвідомлення нових наукових ідей і перспективного педагогічного досвіду та впровадження їх у практику навчально-виховного процесу й управлінської діяльності.

Основне призначення районної консалтингової служби полягає в тому, щоб на основі глибокої наукової діагностико-аналітичної діяльності виявляти існуючі та перспективні вимоги до системи освіти і на цій основі розробляти моделі її розвитку в різних освітніх закладах і установах; допомагати керівникам оволодівати змістом існуючих управлінських проблем; сприяти осмисленню можливих альтернативних підходів до їх розв'язання та оптимізувати функціонування структурних підсистем управління.

У методичній роботі під консалтинговими послугами ми розуміємо надання повного спектра інтелектуальних послуг, спрямованих на отримання педагогами та керівниками навчальних закладів якісного методичного продукту (консультації, рекомендації тощо).

Основними функціями консалтингу в освіті є:

– консультативна – надання допомоги у вирішенні конкретних управлінських проблем; виявлення й аналіз управлінських завдань; розробка пропозицій щодо вирішення поставлених завдань; здійснення необхідних заходів у практиці управління; моніторинг ефективності впровадження пропозицій;

– наукова – розповсюдження сучасних наукових досягнень та перспективного досвіду у сфері управління;

– дослідницька – виявлення факторів, тенденцій, закономірностей, які суттєво впливають на результати роботи керівників загальноосвітніх навчальних закладів;

– посередницька – добір ділових партнерів, виявлення перспективних об'єктів співробітництва для здійснення прямих інвестицій в інноваційну діяльність закладу;

– навчальна – підвищення управлінської кваліфікації керівників ЗНЗ, розвиток нових навичок управління в межах конкретного консультативного проекту.

Досліджуючи та аналізуючи діяльність методичного консалтингу з професійного розвитку керівників ЗНЗ, складником якого є управління особистим і професійним фахово-компетентнісним удосконаленням та самовдосконаленням, управління кар'єрним зростанням, професійною мобільністю та ефективне використання кадрового потенціалу середньої школи, ми виявляємо все більше проблем, аніж здобутків. Передусім зазначимо, що законодавча та нормативно-правова база з методичного консалтингу професійного розвитку спеціаліста недостатня.

Летичівським методичним кабінетом розроблено нові підходи до організації методичної роботи з керівними кадрами, які знайшли відображення в структурі методичної роботи.

Методичний консалтинг із педагогічними працівниками реалізується через колективні (фронтальні, групові) та індивідуальні форми роботи, як традиційні, так і інноваційні.

Особливістю науково-методичного супроводу діяльності керівних кадрів загальноосвітніх навчальних закладів є те, що він більш індивідуалізований та глибокий, забезпечений відповідним інструментарієм, більшою мірою враховує динаміку розвитку як самого управлінця, так і навчального закладу в цілому; має випереджувальний та системний характер, що передбачає спрямованість консалтингового супроводу на подолання утруднень.

Відповідно до поставлених завдань у районному методичному кабінеті сформована структура роботи з керівниками навчальних закладів здатна оперативно реагувати на задоволення потреб управлінців щодо підвищення їх кваліфікації. З метою підвищення професіоналізму керівників, готовності до творчої діяльності передбачено постійно діючі семінари для директорів та їх заступників, майстер-класи з питань інноваційних процесів у сучасній школі, підвищення інформаційно-комунікаційної компетентності на основі акмеологічних технологій управління, використання хмарних технологій в освіті; школи управлінської майстерності; індивідуальні та групові консультації з нормативно-правового забезпечення діяльності навчальних закладів в умовах

об'єднаних територіальних громад, сучасних підходів до організації роботи з обдарованими дітьми, формування іміджу навчального закладу через створення сучасної моделі школи, формування ключових соціально-культурних компетентностей учнів через налагодження співпраці з європейськими освітніми партнерами, формування успішної особистості школяра шляхом упровадження системи особистісно орієнтованого навчання учнів з використанням нових інформаційних технологій тощо.

Нова система управління освітою поступово утверджується як громадсько-державна. Вона має забезпечити прискорений випереджальний інноваційний розвиток, а також забезпечити умови для розвитку, самоствердження та самореалізації особистості протягом життя. Діяльність освітян спрямовується на пошуки нових демократичних відкритих моделей управління освітою, що орієнтують освітні процеси не на відтворення, а на розвиток. У зв'язку з цим нашою консалтинговою службою активно відпрацьовуються питання про роль школи як осередку розвитку громади та перехід від державно-громадської до громадсько-державної моделі управління освітніми закладами. Консалтингова діяльність методичного кабінету спрямована на надання адресної методичної допомоги керівним кадрам загальноосвітніх навчальних закладів щодо розв'язання ускладнень, які виникають.

У системі консалтингу методичною службою використовуються різні джерела інформаційного забезпечення: законодавчі, керівні, нормативні, урядові й міністерські документи, накази департаменту освіти і науки Хмельницької обласної державної адміністрації, рекомендації Хмельницького ОІППО, директивні матеріали органів місцевого управління. У методкабінеті зосереджено необхідну літературу з освітнього менеджменту, педагогіки, психології, науково-методичної діяльності, науково-методичні фахові видання. У ході методичного консалтингу широко використовуються засоби масової інформації; інтернет і сайт методичного кабінету; педагогічний досвід і результати дослідження науково-методичної роботи, здійснюється активний обмін досвідом управлінської роботи.

Отже, методичний консалтинг на базі методкабінету виступає цілісною, основою на досягненнях науки, освітніх інноваціях, конкретному аналізі стану управлінської діяльності системою діагностичної, дослідницької, аналітичної, інформаційної, організаційної роботи, спрямованої на підвищення професійної майстерності кожного керівника, розвиток його творчого потенціалу та підвищення якості управління.